سیویلیکا - ناشر تخصصی مقالات کنفرانس ها و ژورنال ها
گواهی ثبت مقاله در سیویلیکا
CIVILICA.com

عنوان مقاله:
سهم قنات در تامین آب کشاورزی دشت زنجان و ارائه راهکاری برای احیا آنها

محل انتشار:
کنفرانس بین المللی قنات (سال: 1384)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسنده:
فرزاد بیات موحد - *کارشناس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی زنجان*

خلاصه مقاله:
از زمانهای گذشته در بسیاری از مناطق و دشتهای کشور، قناتها یکی از مهمترین روشهای بهره برداری از آبهای زیر زمینی به حساب امده و سهم مهمی از آب کشاورزی را به خود اختصاص داده بودند. در بسیاری از روستاهای دشت زنجان نیز مقدار متنابهی از اراضی زراعی و باغی از طریق آب قنات ابیاری می گردند. اما در چند اهه اخیر کاهش بارشهای جوی، استحصال بی رویه آب از منابع زیر زمینی از طریق چاهها و پایین رفتن سطح آب زیر زمینی . خشک شدن یاکاهش آبدهی آنها موجب گردیده که سهم قنات در تامین آب کشاورزی بشدتکاهش یابد. طبق آمارهای رسمی درحوزه ابخیز زنجانرود تعداد قناتها از 367 حلقه در سال 1365 به 230 حلقه در سال 1378 کاهش یافته و ابدهی آنها نیز از 93/255 میلیون متر مکعب افزایش یافته است. همچنین سهم قنات از تامین مقدار آب مورد نیاز روستاییان طی مدت مذکور از 31/25 به 12/8 درصد کاهش و سهم چاههای عمیق نیز از 23 به 40 درصد افزایش یافته است. دراین میان روشهایی وجود دارند کهمی توان با اجرای آنها کمک موثری در احیا قناتها بعمل آورد. یکی از اینروشها تغذیه مصنوعی به طریق پخش سیلاب می باشد که یک مطالعه موردی در دشت زنجان نشان میدهد که در هفت دوره آبی بده خروجی قنات عملیاتی کاملاً تحت تاثیر مقدار پخش سیلاب بوده و همراه با آن تغییر قابل ملاحظه ای کرده است. د رحالی که قنات شاهد با وجود دارابودن حوضه بسیار بزرگتر از قنات عرصه، تغییرات قابل توجه نداشته و تنها تحت تاثیر بارشهای جوی بر روی عرصه آن بوده است. این امر نشان می دهد که در صورت اجرای عملیات آبخوانداری و پخش سیلاب ، می توان در دراز مدت نسبت به احیا قناتها اقدام نمود.

کلمات کلیدی:
دشت زنجان ، پخش سیلاب ، آبخوانداری ، قنات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:
https://civilica.com/doc/33158